

Obesil se je v Mariboru v Krekovi ulici v noči od ponedeljka na torek v svoji delavnici mojster Ignacij Plohl.

Roko mu je odrezalo. Pri trdki Kovina na Teznu pri Mariboru je zašel delavec Ivan Koren z desno roko med jermen na transmisiji. Jermen mu je odtrgal roko proč in proč. Nesrečneža so prepeljali v mariborsko bolnico.

Mariborsko okrožno sodišče obstoja že 30 let. Tekom 30 let, odkar obstoji okrožno sodišče v Mariboru, je bilo obešenih samo pet zločincev zaradi umora in sicer so bili to: dne 21. maja 1898 Fran Bračko iz Poličke vasi na dvorišču sedanjega muzejskega poslopja; dne 16. marca 1923 Andrej Lichtenwallner od Sv. Bolfenka pri Središču; dne 25. maja 1923 Ant. Rozman od Sv. Antona v Slov. gor., ter dne 20. marca 1926 Fran Čič iz Studencev pri Mariboru in Janez Zlahtič z Brega pri Ptuj, poslednji štirje na dvoriščih sodne palače, oziroma jetnišnice.

Šestdeset let cerkveni ključar. Dne 16. decembra 1927 je umrl v Beli, župnija Spitalič pri Kamniku posestnik Franc Klemen, po domače Blanc, ki je bil cerkveni ključar celih 60 let. Bog mu bodi plačnik!

Otrok je padel v vreli lug. Na starega leta dan se je pripetila na Trešnjevki v Zagrebu grozna nesreča. Triletna delavčeva hčerka Ankica Porecki je padla v lonec vrelega luga in dobila tako težke opekline po vsem telesu, da je dan pozneje umrla v najhujših bolečinah. Vsaka pomoč je bila že prepozna.

Smrt na prostem. Na sveti dan so našli domači orožniki na poti, ki pelje iz Planine v Jurkloster, marovskega kovača Vela, mrtvega. Prenesli so ga na njegov dom, odkoder se je vršil pogreb ob veliki udeležbi domačega prebivalstva. Kovač Vela, ki je že dalje časa bolehal, je šel dne 24. m. m. dopoldne na Planino po opravkih, odkoder se je vračal proti mraku. Zamudil se je sicer v gostilni, vendar ni bil močno vinjen. Pri križu tik pod trgovom pa mu je postalo namah slabo in se je zgrudil na tla, kjer se je potem zvijal v smrtnih krčih celo noč, dokler ni umrl v groznih bolečinah proti jutru.

Strašna smrt v Dravi. Na Novega leta dan se je zgodil v bližini Osijeka ta-le grozen slučaj smrti: Kmet Subašin se je napotil po ledu preko Drave. Naenkrat pa se mu je udril led in siromak je padel v sredino med ledene plošče. Z največjo silo se je oprijel ledenih plošč in se držal nad eno uro na površju valovja ter vpil na pomoč. Nesrečneža so slišali štirje kmetje, ki so ga izvlekli še živega iz Drave, a je kmalu nato izdahnul radi otrpjenosti srca.

Zgubil se je na sveto noč mož, 47 let star, ima črno obleko in črni klobuk, je srednje velikosti, brez mustač in sliši na ime Alojz. Kdo kaj ve o njem, naj naznači v občino Zamarkova št. 13, pošta Sv. Lenart v Slov. gor.

Kedo pokadi največ v Jugoslaviji? — Upravnik drž. monopolov je podal te dni zastopniku beogradskega »Vremena« za-

nimiye podatke o porabi tobaka v naši državi. Uprava monopola je leta 1923 prejela za cigare in cigarete 2188 milijonov dinarjev. Naslednje leto se je ta svota že zvišala na 2687 milijonov dinarjev, leta 1925 pa na 2803 milijone dinarjev. Za l. 1926 statistični podatki še niso na razpolago. Leta 1925 je prišlo na vsakega prebivalca v Srbiji 226 cigaret, v Črni gori 127, v Vojvodini 314, v Bosni in Hercegovini 145, v Dalmaciji 147, na Hrvaškem 238. Največ pokade v naši državi Slovenci; na vsakega Slovenca pride 422 cigaret. Od tobačnih produktov odpade l. 1925 povprečno na vsakega prebivalca 0.741 kg, v Sloveniji pa povprečno nad 1000 gramov. Najhujši kadilci so torej Slovenci. Najmanj pa pokade Dalmatinci: na vsakega Dalmatinca odpade povprečno le 200 gramov. Uprava monopola prejme po pokrajinah za tobak od vsakega prebivalca na leto povprečno v Srbiji 135 Din, v Črni gori 72 Din, v Vojvodini 149, v Bosni in Hercegovini 134, na Hrvaškem 140 Din, v Dalmaciji 58 Din, v Sloveniji pa 184 Din.

Težka nesreča pri Beogradu. Te dni se je zgodila pri pristanišču ob Savi pri Beogradu težka nesreča, ki je zahtevala 4 smrtnih žrtve. Neki mornar se je hotel odpeljati v svojem čolnu preko Save na svoj dom. Na prošnjo je vzel na čoln še dve ženski in dva otroka. Pri prevozu so zagnali valovi čoln proti parniku in vsled sunka se je razbil čoln. Vsi, ki so se vozili v čolnu, so popadali v vodo. Mornar se je oprijel ostankov razbitega čolna, 2 ženski in 2 otroka pa so odnesli valovi Save.

Smrt najstariše žene avstrijske Štajerske. Te dni je umrla v Gradcu v starosti 104 let gospa Roza Schönauer vdova okrajnega sodnika. Pokojnica je bila najstarejša žena v avstrijski Štajerski. — Kljub visoki starosti je bila do svoje smrti vedno čila. Bolna je ležala v postelji samo zadnji dan pred svojo smrtjo.

Huda zima v celi Evropi. Poročila o letošnji zelo ostri zimi ne prihajajo samo iz vseh delov naše države, ampak iz cele Evrope. Se zgodi malokdaj, da bi bila zima ostra in enakomerno razdeljena po vseh evropskih državah, kakor je n. pr. to letos slučaj. Pasje ostra zima vlada tudi po Zedinjenih državah v Ameriki in se raztega mrz do Mehikanskega zaliva.

Koliko ima Amerika milijonarjev. Po najnovejši ugotovitvi šteje Amerika 228 milijonarjev, to je takih ljudi, ki posedajo 1 milijon dolarjev.

Umrli radi zauživanja pokvarjenega alkohola. Kakor znano, je prepovedano v ameriških Zedinjenih državah zauživanje alkohola. Kljub najstrožji prepovedi pa pijejo opojne pijače na tihiem in večkrat pride do smrtnega zastrupljenja s pokvarjenim alkoholom. V samem mestu New-York je umrlo za letošnje božične praznike 36 oseb in sicer radi zauživanja slabih alkoholnih pijač.

Zadruga čevljariskih mojstrov v Mariboru naznanja vsem svojim članom, da se vrši v ponedeljek, dne 23. t. m., prva pomočniška preizkušnja. Prošnje za priпуск k preizkušnji naj se vložijo pri načelniku zadruga, Maribor, Orožnova ulica 6, najkasneje do dne 10. januarja.

V podmorske čolne skrivajo letala. — Angleška vojna mornarica je dobila take podmornice, v katerih so letala.

Dijaška kuhinja v Mariboru je prejela meseca oktobra in novembra 1927 naslednje podpore: dr. Janko Kotnik, profesor, 20 D; Ivan Šoštarčič nabral na trgatvi g. M. Hedžeta 360 Din; Ivan Vesenjak, narodni poslanec, 100 Din; Filip Gasparin, profesor, 100 Din; neimenovan po prof. Rezmanu 100 Din; dr. Ferdo Lašič, odvetnik, 100 Din; Marko Skofič, kaplan pri Kapeli, 70, 180, 110 Din; dr. Franjo Lipold, odvetnik, poravnina 1000 Din; dr. Viktor Kac mesto venca na krsto notarja Korbarja 100 Din; I. Baron, evang. župnik, 25.60 Din; člani davčnih komisij v Mariboru 600 Din; Alojz Neudauer zbral na gostiji Kolarič-Weiss, Zgornja Radgona, 105 Din; Jožef Černelc, zasebnik na Dunaju, 20 Din; Mihael Košec, kurjač v Vojniku, 100 Din; profesor Alojzij Rezman 292 Din; prof. Franc Skok 70 Din; Stefan Zajc zbral na gostiji Brdnik-Tanjšek v Velenju 138 Din; okr. hramilnica v Slovenjgradcu 100 Din; okrajna posojilnica v Ljutomeru 500 Din; Franjo Zacherl, učitelj v Ljutomeru, 50 Din; posojilnica v Gornji Radgoni 500 Din; okrajni zastopnik Marenberg 200 Din, Smarje 400 Din, Rogatec 500 Din; posojilnica v Križevcih 200 Din; dr. Alojz Klemenčič, odvetnik, poravnina 50 Din; Eleonora Šverljuga, soproga generalnega ravnatelja Hrvatske eskomptne banke v Zagrebu, 1000 Din; Mohorjani v Križevcih 100 Din; kanonik dr. Maks Vraber nabral pri sedmini svoje pokojne matere 250 Din. Vsem darovalcem iskrena zahvala!

Dr. Tone Pernat, odvetnik v Mariboru, naznanja, da je preselil svojo pisarno na Aleksandrovo cesto 14. 14

Pri boleznih želodca in črevesja, pomanjkanju teka, nerednem stolu, napetosti, morenju ljutice, pritisku v čelu, zdraženju povratka, se s pomočjo en do dveh čaš naravne Franz Jožefove grenčice doseže temeljito prečiščenje. Bolniška izpričevala potrjujejo, da tudi bolniki v postelji radi jemljejo Franz Jožefovo grenčico. — Dobi se po vseh lekarnah

Naša društva.

Maribor. Enodnevni izobraževalni tečaj za dekliške zveze mariborske oblasti se je dne 19. m. m. prav izborna obnesel. Ze število 81 udeleženk je bilo razveseljivo. Nekateri so prišli po 3 in 4 ure peš, kar nam priča, kako ukaželjna so naša dekleta. 24 dekliških zvez, oziroma župnij, je bilo zastopanih. Mursko in Ptujsko polje, Slovenske gorice, Haloze in Pohorje, celo Boč in Rogaška gora sta poslala svoje odposlanke. Prednjačila so šentjakobska dekleta s številom 21. Tudi trije voditelji dekliških zvez so nas počastili. Z veliko pozornostjo so sledila dekleta sledečim predavanjem: 1. Zenska poklicna naobrazba, predsednica osrednjega odbora. 2. Naš list dekliških zvez, prof. dr. Sušnik. 3. Dekleta in dobroteljski, P. Pavel Potočnik. 4. Dekleta in treznost našega naroda, ravnateljica A. Stupca. 5. Dekliško zdravje, dr. Marinič. 6. O pripravljanju sadnih sokov, profesor Aplenc na vinarski šoli. 7. Lastnosti dobre gospodinjice, gospa Eliza Premrou. Tečaj so počastili s svojo navzočnostjo in s svojimi nasveti glede našega tiska in podrobne organizacije g. poslanec prof. Vesenjak in č. g. svetnik Gomilšek. Zastopnice Krščanske ženske zveze pod vodstvom gospe

DRUŽINSKA PRATIKA ZA LETO 1928

s podobo Sv. Družine se še dobi v vseh
večjih trgovinah papirja itd. Segajte le po naši

predsednice so ljubeznjivo pomagale, da se je vse vršilo v najlepšem redu. Bodi vsem, ki so se trudili in žrtvovali za dobro stvar, izrečena tukaj javna zahvala! Slava jim!

Celje Dekliški tečaj dne 27. m. m. se je zelo dobro obnesel. Iz 18 župnij je prihitelo 81 deklet. Prednjačila so šentjurska dekleta, 29 jih je bilo. Od Sotle do Mislinje, do Save do Rogaške Slatine so prihiteli zastopnice dekliških zvez. Ves dan so z velikim razumevanjem poslušale referate o dekliški naobrazbi, o gospodinjstvu, o sadjarstvu, o zdravstvu, o koristnem čitvu, o pripravi na srečno materinstvo. Tudi 1100letnice sv. Cirila smo se spomnile z lepo Slomškovo pesmijo: »Bodita nam brata zdrava!« Gospodje predavateljci: dr. Schwab, večak M. Levstik in P. Kovačič so želi burno zahvalo za krasna in temeljita predavanja. Osrednje vodstvo dekliških zvez se jim, kakor tudi ljubeznjivim šolskim sestram, ki so dale svoje prostore na razpolago, tukaj javno zahvaljuje.

Sv. Peter pri Mariboru. Člani našega orlovskega odseka uprizorijo na praznik sv. Treh kraljev popoldne po večernicah v šoli št. šolskih sester zelo lepo in podučno igro »Sinovo maščevanje«. Sodelujejo tamburaši. Pobirali se bodo prostovoljni prispevki.

Gospodarsko izobraževalno društvo Vurberg ima v petek, dne 6. t. m., svoj običajni letni občni zbor z navadnim vspešnim v društveni sobi v Vumbahu št. 2. Vsi udje in prijatelji izobrazbe so prav uljudno na shod povabljeni!

Remšnik. Izobraževalno društvo priredi na Treh kraljev popoldne prosvetni večer v gostilni Kaiser. Spored obsega: predavanje, deklamacijo, petje, igro in licitacijo božičnega drevesa. Pridite!

Sv. Benedikt v Sov. gor. Prijatelji naši, ali že veste, da priredi v nedeljo dne 15. januarja 1928 Orlovski odsek velik srečolov s 350 krasnimi dobitki. Glavni dobiček bo vreča pšenične moke. Ob tej priliki na dan srečolova se uprizori zanimiva burka: »Črevljarjev jubilej«. Smeha na cent! Torej 15. januarja vsi k Sv. Benediktu!

Ljutomer. Prosvetno društvo v Ljutomeru vprizori v nedeljah, dne 15., 22. in 29. januarja krasno zgodovinsko igro v devetih dejanjih »Ben Hur«, kjer nastopi 40 igralcev. Ta igra nam razsvetljuje v pretresljivih slikah dogodke iz Kristusovih časov, zato si jo naj vsakdo ogleda. Začetek igre je ob treh popoldne, končana bo ob pol sedmih zvečer, tako da bo z vlaki ugodna zveza. Na svidenje! Bog živi!

Središče ob Dravi. Na Stefanovo in Novo leto nam je naš Ljudski oder podal sliko zgodovinskih dogodkov, ki so se vršili za časa trinoga Neron na rimskih tleh. Igralci so se potrudili podati najboljše. Izgledalo je, kakor da ne bi bili pred nami diletantje, ampak poklicni igralci. Le tako naprej!

Orlovski odsek šmartno pri Slovenjgradcu priredi veseligrado »Skopuh« dne 8. januarja 1928 ob 3. uri pop. v društvenem domu.

Št. Vid pri Planini. Tukajšnji Orel priredi na praznik svetih Treh kraljev in v nedeljo dne 15. januarja 1928 ob treh popoldne v Društvenem domu lepo igro »Mamselle, Nitouche« opereto v štirih dejanjih. — Bog živi!

Poročila SLS.

Okrajni zbori delegatov SLS. Od božičnih praznikov pa do zdaj so se vršili okrajni zbori delegatov SLS v Slov. Bistrici, Konjicah, Mariboru, Prevaljah, Ptuj, Ormožu, Rogatcu, Šmarju in v Kozjem. Na vseh zborih so poročali narodni in oblastni poslanci dotičnih okrajev, nadalje člani okrajnih zastopov, predavateljci o samoupravi in zaključno še zastopnik tajništva SLS v Mariboru. Udeležba

je bila povsod izredno zadovoljiva in to kljub slabemu vremenu. Navzoči so pazno sledili izvajanjem poročevalcev in predavateljev in so na vseh zborih izražali zadovoljstvo z delom naših poslancev in jim izrekli soglasno zaupnico.

Zreče. Tukajšnje društvo »Straža« bo imelo občni zbor v nedeljo, dne 15. t. m., ob 9. uri popoldne. Zborovalcem bodeta o dosežanjem delovanju oblastne skupščine poročala gospoda oblastna poslanca Bruderman in Napotnik.

„Naš dom“.

Peti tisoč št. število naročnikov je v novem letu naraslo že nad 4000, tako da ima »Naš dom« zdaj 4300 naročnikov. Če Bog da, bomo dosegli tudi še peti tisoč! Prosimo Vas, pridobivajte »Našemu domu« naročnike!

Januarska številka »Našega doma« je vsem zelo ugajala. Platnice imajo veselo novo barvo, list ima 32 strani, vsebina je zelo bogata, poleg krasnega članka o božičnih običajih v ptujski okolici, ki ga je napisal prosvetni inspektor g. dr. Fr. Kotnik, je še cela vrsta zanimivih spisov, po vrh uganke našega štajerskega Domna, g. Modrinjaka, potem zabavna povestica priljubljenega ljudskega pisatelja Januša Goleca, nato še izredno napeta povest »Roparski poglavar«. In koliko velja ta lepa številka za naročnike »Slovenskega Gospodarja«? Le en dinar. Tako poceni ni noben list!

Naši dobrotniki. G. minister n. r. Ivan Vesenjaj je naročil za sto revnih fantov in deklet svojega volilnega okraja »Naš dom«. Za ta namen je plačal 1200 D. Dva velika temeljna kamna za »Naš dom« sta plačala msgr. dr. Anton Jerovšek (100 Din) in oblastni odbornik Marko Kranjc (100 Din). Bog povrnil!

Prosimo naše kulturne in politične pravake, da darujejo za temelje »Našega doma« en velik temeljni kamen 100 Din, temeljni kamen 25 Din.

Hriberski:

Pred 50 leti.

Tudi po naših pogorjih se je tekom 50 let izvršilo mnogo sprememb. Zginili so ljudje, z njimi pa tudi mnogi običaji, sedanjí rodovi se ravna jo času primerno. Tekoči časi so časi napredka, človeštvo se čimdalje bolj izpopolnjuje, moč duha prodira v jasnejše dneve. Pred vsem v predočljivem času še šola ni bila nobena obveznost, sploh je niti bilo ni v naši vasi. Učitelj je sicer že bil, toda podučeval je v zasebni hiši, ponajveč le otroke imovitejših kmetov. Revnejšim je nedostajalo sredstev za šolski pouk. Kdor je pošiljal otroka k pouku, je moral plačati. Navadno so otroci prinesli z velikonočnim in jesenskim spričevalom domu zano tudi »dolžni listek«. Učitelj jim je predpisal svoto 4—5 rajniš (goldinarjev) po dvakrat v letu. Najbrž z ozirom na denarno oviro nekaterih ni bila šola uvrščena med zakonito, splošno dolžnost, ali pa je še manjkalo zavednosti. Pač pa je nasprotno Cerkev zahtevala od staršev kolikor mogoče točen pohod otrok k krščanskemu nauku v nedeljo popoldne.

Prvotno se je poučevalo v cerkvi, zatem pa v hiši, kjer je učitelj deco šolal v drugih predmetih.

Potrebo in važnost šolskih koristi so najbolj čutili sinovi-vojaki. Obveščeni sem po starem možu-vojaku iz bosanske zasede, kako občutljivo so te dobrote pogrešali na vsak korak. Sicer pa jim je vlada v tem vidiku kolikor toliko tudi šla na roko. Bila jim je pri armadi na razpolago tudi šola, toda prostovoljna. Poučeval jih je civilni učitelj, vsekako pa je pri tem bilo treba nekaj utrpeti. Vojaki-učenci so morali polovico »lenunge« prispevati v učiteljevo plačo. Ravno ta vzrok je nemara mnoge vodil mimo. Takrat so vojaki dobivali le po enkrat na dan toplo hrano.

V prometu so krožili papirnati bankovci, tudi goldinar je bil iz papirja. Zanjega je spodrinil srebrni »rajniš«, temu je tovarišila srebrna »evancgarca«, bakren krajcar in »firer pocen« — 4 krajcarje. Tudi zlat denar so imeli, tega so baje shranjevali v svinjsko mast, da je ostajal lep in neobrabljen.

Noše iz omenjene dobe danes ne vidi več. Takrat se je nosilo večinoma domače blago. K večjemu tiskaste modre ženske rute za na glavo, ali pa »beibercajgasta jonka« je tam pa tam tvorila izjemo. Še največ razlike med boljšimi in nižjimi se je opazalo v tem, da so prve skupine imele domače pridelek bolj fino spreden in lepše pobarvan. Seveda so v tem postavljeni v vid le sloji, ki jih samo dežela primerja boljšim, pristno gospodo nahajamo le po mestih. Naša boljša žena ali dekle nekda se je k prazniku odličilo s črno kapico, ki jo je zavezala pod brado s traki. Tudi prednji del je bil »napucan« s pentlji v poljubnih podobah, zadnji del in »poden« pa je bil polno našit z drobčkanimi rinčkami ponajveč iz medenine, tuintam tudi iz srebra. Druge vrste kapice, prozorno, tuje delo, so imenovale »gnecavble«, najbrž po nemški besedi (Netz, mreža). Katera pa za kapico ni imela okusa, si je nabavila belo svilnato ruto, ki so ji takrat rekali »boš« ruta.

Kakor rečeno: prosti stanovi so po največ uvaževali domačo obleko. Ženske so običajno nosile resnato »kačemajko« ali volneni moderc, okrašen z raznimi čipkami. Resvina se imenuje roba pol iz prediva, pol iz volne. Srajce iz domačega prta so zapenjale pod vratom z gumbom, rokave, segajoče do laketa, pri robu ubrane, so nazivale rokavi na »peitlo«. V krilo, dolgo iz platna in barvano, so na robu všivavale »fišpanove rafe«, široke obroče. Katera je stremila biti izjemoma imenitna, je imela najširšega. V tej ponosni toaleti so si dekleta prepevala: »Dekleta rafe nosijo, na skrivnem si botre prosi jo.« »Žoki« (nogavice) so bili iz fine bele volne, čevlji pa nizki, ponajveč še nezbiti, temveč šivani na »kveder«. Raznovrstnega ličila, kot ga je danes za čevlje, niso poznali, obutev se je mazala s svinjsko mastjo.

(Dalje prihodnjšč.)

Sadjar, ki do sedaj še ni uporabljal Arborina, naj si ga preskrbi za škropljenje v mesecu februarju in marcu. Arborin proizvaja tvrdka Chemotechna, Ljubljana, Mestni trg 10.